

«Αναπτυξιακές Διαστάσεις της Σύγχρονης Διεθνούς και Ελληνικής Κρίσης»

Κωστής Βαΐτσος

Πρώην Αναπληρωτής Υπουργός Εθνικής Οικονομίας
Ομότιμος Καθηγητής Πολιτικής Οικονομίας του Πανεπιστημίου Αθηνών
Πρώην Καθηγητής Αναπτυξιακής Οικονομικής του Πανεπιστημίου Σάσεξ

Η εν λόγω διάλεξη διοργανώνεται στο πλαίσιο του διεπιστημονικού διατμηματικού μαθήματος ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΠΟΛΙΤΗΣ, το οποίο διδάσκεται το παρόν ακαδημαϊκό έτος στο Πανεπιστήμιο και ΤΕΙ Κρήτης με τη θεματική «ΠΑΙΔΕΙΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ»

Περίληψη της ομιλίας

Τα ελληνικά βιβλία Ιστορίας θα αναφέρονται στο 2009-10 με την έκρηξη της βαθιάς κρίσης στην Ελλάδα όχι απλώς ως μία σημαντική καμπή στη μακροχρόνια τροχιά μεγέθυνσης της οικονομίας της χώρας. Αντίθετα, η έκρηξη της κρίσης αναδεικνύεται ως ορόσημο τέλους εποχής στο αναπτυξιακό και αξιακό υπόβαθρο, στους θεσμούς οικονομικής διακυβέρνησης και στην ανακατανομή εισοδημάτων και πλούτου.

Στα πρόθυρα μιας γενικότερης κατάρρευσης από την άμεσα επικείμενη στάση πληρωμών το 2009, η παύση αυτή δεν θα αφορούσε αποκλειστικά τις διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας. Ταυτόχρονα, η στάση πληρωμών θα έπληττε καίρια και την εσωτερική δυναμική εξελίξεων και υποχρεώσεων στον κοινωνικό-οικονομικό ιστό της χώρας. Επίσης θα έπληττε ξένα συμφέροντα με πολλαπλασιαστικές επιπτώσεις σε αγορές επιρρεπείς σε έντονες αναταράξεις που διαδίδονται διεθνώς δίκην «επιδημιών». Από την άλλη μεριά και στον εξωτερικό χώρο, η λήψη κρίσιμων αποφάσεων πραγματώνεται σε ένα, κατά περίπτωση, συγκεκριμένο ιδεολογικό-πολιτικό περιβάλλον. Το περιβάλλον αυτό διέπεται από εμπλεκόμενα συμφέροντα τρίτων καθώς και από επιλογές και προτιμήσεις πολιτικής που επιβάλλουν ξένες πολιτικές ηγεσίες με γνώμονα τα δικά τους εθνικά αλλά και μικροπολιτικά συμφέροντα.

Βασικά συμπεράσματα από τα διαφαινόμενα εναλλακτικά σενάρια πιθανών εξελίξεων στην ελληνική οικονομία συνοψίζονται σε δύο κρίσιμους χώρους:

Πρώτον, στρατηγικός πυρήνας της μεσοπρόθεσμης αντιμετώπισης της οξύτατης κρίσης που ξέσπασε στα τέλη της δεκαετίας του 2000 αποτελούν η διατηρήσιμη επίτευξη θετικών ρυθμών μακροοικονομικής μεγέθυνσης και, κυρίως, η προώθηση ουσιαστικών θεσμικών και λειτουργικών αναπτυξιακών παρεμβάσεων.

Δεύτερον, στο βαθμό που οι απαιτήσεις και η διαχείριση του τιμήματος για τους εκτροχιασμούς πολιτικών και συμπεριφορών του παρελθόντος δεν θα έχουν μικρή διάρκεια ούτε είναι περιορισμένου κόστους, το μέγεθος και ο επιμερισμός των διαχρονικών βαρών μεταξύ κοινωνικών ομάδων και γενεών δεν αποτελούν δεδομένες επιλογές. Αντίθετα, εξαρτώνται από μείζονες κοινωνικές-πολιτικές αποφάσεις, καθώς και από την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα των αναπτυξιακών δεσμεύσεων με έμφαση στις προκλήσεις για τη διασφάλιση συνθηκών δημιουργικής απασχόλησης, προώθησης παραγωγικών επενδύσεων και στήριξης της κοινωνικής συνοχής.

Σύντομο βιογραφικό σημείωμα του ομιλητή

Ο Κωστής Βαΐτσος είναι Ομότιμος Καθηγητής Πολιτικής Οικονομίας του Πανεπιστημίου Αθηνών. Σπούδασε στα Πανεπιστήμια Χάρβαρντ (Harvard) και Γέιλ (Yale). Η διδακτορική του διατριβή δημοσιεύτηκε και κυκλοφόρησε διεθνώς από το Oxford University Press. Το 1975 εκλέχθηκε τακτικός Καθηγητής Αναπτυξιακής Οικονομικής του Πανεπιστημίου του Σάσεξ (Sussex) και Senior Fellow του Ινστιτούτου Αναπτυξιακών Σπουδών του ίδιου πανεπιστημίου. Από 1979 έως το 2009 δίδαξε ως Καθηγητής Πολιτικής Οικονομίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, όπου υπηρέτησε και ως Πρόεδρος του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών. Είναι συγγραφέας σειράς βιβλίων και επιστημονικών άρθρων που κυκλοφόρησαν σε αρκετές ευρωπαϊκές γλώσσες και στα κινέζικα.

Ο Κωστής Βαΐτσος έχει διατελέσει Αναπληρωτής Υπουργός και Υφυπουργός Εθνικής Οικονομίας (1982-1985), Πρόεδρος του Εθνικού Συμβουλίου Έρευνας και Τεχνολογίας (1979-1981), Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εμπορικής Τράπεζας της Ελλάδος (1981-1982) και του Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών, Α.Ε. (2001-2008), Σύμβουλος κυβερνήσεων, κοινωνικών φορέων, διεθνών οργανισμών, κεντρικών και αναπτυξιακών τραπεζών στην Ευρώπη σε αναπτυσσόμενες χώρες της Λατινικής Αμερικής, της Νοτιοανατολικής Ασίας και της Αφρικής σε θέματα αναπτυξιακής οικονομικής πολιτικής. Επίσης έχει διατελέσει Επίτιμος Καθηγητής του Πανεπιστημίου του Εδιμβούργου, Επισκέπτης Καθηγητής σε Πανεπιστήμια της Ευρώπης και της Αμερικής, Διευθυντής επιστημονικών ερευνών του Λατινοαμερικανικού Ινστιτούτου Διεθνικών Σπουδών, Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος, AXIA Α.Ε. Διεθνείς Σύμβουλοι (1991-2001) και μέλος της Συμβουλευτικής Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την δημιουργία ενιαίου ευρωπαϊκού ερευνητικού χώρου (2006–2008).